

LUNDS
UNIVERSITET

Hotet mot husfriden

En kvalitativ innehållsanalys av makeoverprogrammen
Sommar med Ernst och *Äntligen Hemma* ur ett
queer- och heteronormativitetsperspektiv

Institutionen för kommunikation och medier
Medie- och Kommunikationsvetenskap
HT 2012, MKV 04
Kandidatuppsats

Författare: Johan Svensson
Handledare: Fredrik Miegel
Examinator: Johan Jarlbrink

Sammanfattning

I denna uppsats har jag studerat två populära svenska makeoverprogram som visats på TV4 under 2012. De två programmen är: *Sommar med Ernst* med huvudprogramledaren Ernst Kirschsteiger och *Äntligen Hemma* med huvudprogramledaren Martin Timell. I båda programmen har jag granskat könskonstruktionerna av både män och kvinnor utifrån hur de representeras, konstrueras och vilka reaktioner som konstruktionerna väckt på det sociala forumet Flashback. Då programmen utspelas inom den domestiska sfären, dvs. hemmiljön, är de extra intressanta då detta är en traditionell arena för ansvars- och arbetsfördelning mellan män och kvinnor.

En fallstudie har genomförts och programmen har studerats genom en kvalitativ innehållsanalys med fokus på att belysa könskonstruktionerna ur ett queer- och heteronormativitetsperspektiv, dvs. hur en icke-normativ manskonstruktion ser ut och på vilket sätt den avviker vid jämförandet av traditionell heteronormativ maskulinitet. Studien ämnar därför främst till att undersöka konstruktionen av och reaktioner på framställningen av den icke-normativa mansbilden inom vårt samhälle. Vidare är uppsatsens främsta syfte att studera de reaktioner som uppstått kring båda manskonstruktionerna i programmen och vilka underliggande ideologiska uttryck som uppkommit till följd av programmets framställning.

Studien resultat visar hur framställningen av icke-normativ maskulinitet i makeoverprogram möts av starka reaktioner i form av förminskning i feminin riktning, hat och hot, samt hur den heterosexuella makten elimineras när de ontologiska referenspunkterna utmanas av en stark gränsöverskridande manskonstruktion.

Nyckelord: gränsöverskridande maskulinitet, könskonstruktioner, maskulinitetskonstruktioner, reaktioner, sociala medier, avvikande identitet, manskonstruktioner, makeoverprogram, tv

Titel: Hotet mot husfriden. En kvalitativ innehållsanalys av makeoverprogrammen *Sommar med Ernst* och *Äntligen Hemma* ur ett queer- och heteronormativitetsperspektiv

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 1
2. Syfte	s. 2
3. Tillvägagångssätt	s. 3
3.1 Kvalitativ fallstudie	s. 3
3.2 Innehållsanalys	s. 3
3.3 Urval och avgränsning	s. 5
4. Analytiska utgångspunkter och perspektiv	s. 6
4.1 Förväntningar på kvinnor och män	s. 6
4.2 Kvinnor och män i vår tid	s. 8
5. Programmen	s. 10
6. Maskuliniteter i Sommar med Ernst och Äntligen Hemma	s. 11
6.1.Könsrepresentationer i programmen	s. 11
6.2 Könskonstruktioner i programmen	s. 13
6.3 Reaktionen på programmen	s. 19
7. Slutdiskussion	s. 27
8. Referenslista	s. 30

1. Inledning

Hur ska män bete sig för att accepteras och framstå som maskulina? Vilka gränser gäller för manlighet i vårt samhälle? Dessa två grundläggande frågor låg till grund för mitt arbete med föreliggande uppsats.

Vi möter dagligen genuskonstruktioner i populära tv-program och som mottagare bidrar vi genom våra reaktioner på dem till att både bekräfta och reproducera genuskonstruktionerna vi får presenterade för oss. Oftast tänker vi inte på det men som som mottagare bidrar vi till att återge de presenterade genuskonstruktionerna vidare ut i samhället i viss utsträckning. På så vis är media en del av de etablerade genuskonstruktionerna som vi dagligen förhåller oss till i vårt samhälle. I denna studie har jag valt att studera två av mest populära makeoverprogrammen i Sverige under 2012 för att se vilka etablerade genuskonstruktioner som kommer till uttryck i programmen.

Då mitt intresseområde främst behandlar konstruktionen av manlighet studerade jag ett flertal makeoverprogram övergripande. Snart stod det klart att mediefenomenet Ernst Kirschsteiger, verksam programledare sedan millennieskiftet, är en omtalad karaktär inom genusområdet på sociala medier och verkade vara gränsöverskridande i maskulinitetskonstruktionen. Vid djupare sökning på det sociala forumet Flashback stärktes bilden av att Ernst verkar stå för något som av många uppfattas som starkt överskridande och ett brott mot det samhället anser vara normal traditionell manlighet. Det har inte gått att undvika Ernst framfart i Sverige som en omåttligt populär programledare i flera program, först på SVT och numera TV4. På senare år har han dessutom börjat lansera designprodukter som säljs runt om i Sverige och hösten 2012 publicerade han även första numret av sitt livsstilsmagasin *Hemma med Ernst*. Ernst är numera också ambassadör för SOS Barnbyar och medverkade därför i TV4:s program *SOS Uppdraget* under hösten 2012 (<http://www.ernstkirchsteiger.com/>).

Ernst är ett exempel på vad Henry Jenkins kallar för mediekonvergens vilket kan förklaras med att ett varumärke sprider sig över flera nya områden och marknader (Jenkins 2012). Som mediefenomen och ett tydligt exempel på mediekonvergens förmedlas Ernst karaktär och manskonstruktion ut i vårt samhälle. Mediefenomenet Ernst Kirschsteiger och programserien *Sommar med Ernst* valdes därför ut som empiriskt material då den mansroll

han porträtterar är omdiskuterad på sociala medier och som av många uppfattas som avvikande från normen.

För att komplettera min studie med en mer klassisk maskulinitet i genren studerade jag ytterligare makeoverprogram. Valet föll på att studera konstruktionen av mediefenomenet Martin Timell, en mycket populär programledare i Sverige sedan länge och ständigt aktuell i programmet *Äntligen Hemma* som sänts sedan millennieskiftet. Valet motiverades med att programmet också sänds på TV4, Timell som huvudprogramledare är en av Sveriges mest använda programledare, Timell har liksom Ernst medhjälpare och programmet har dessutom tre inredande kvinnor med sysslor som kan jämföras med Ernst gränsöverskridande uppgifter. Båda programmen har dessutom visat höga tittarsiffror med närmare en miljon tittare per program under 2012 (MMS).

2. Syfte

Det övergripande syftet med denna studie är att skapa förståelse för hur manskonstruktioner förmedlas och reproduceras i media och vad som händer när dessa ifrågasätts. Detta innebär att jag dels är intresserad av vilka etablerade maskulinitetskonstruktioner som framställs och dels vilka underliggande ideologier som kommer till uttryck. Därför har jag genomfört en kvalitativ innehållsanalys av två populära makeoverprogram i svensk tv som utspelas i den domestiska sfären, dvs. hemmiljön, vilken är en arena där den normerande ansvars- och arbetsfördelningen mellan könen kommer till uttryck. Studien innefattar hur arbetsfördelningen mellan könen konstrueras och framställs i de här programmen samt hur reaktioner på avvikelser från de etablerade könsrollerna ser ut.

För att besvara min övergripande frågeställning har jag tagit fram tre teman för att hantera det empiriska materialet i kombination med det urval på reaktioner jag funnit på det sociala forumet Flashback:

1. Hur *representationen* av maskulinitet och feminitet ser ut i programmen
2. Hur *konstruktionen* av män och kvinnor ser ut i programmen
3. Vilka *reaktioner* som uppstått till följd av de manskonstruktioner som framställts i programmen

3. Tillvägagångssätt

3.1. Kvalitativ fallstudie

För min studie har jag valt att använda en kvalitativt inriktad fallstudie vilken ger mig möjlighet att arbeta med en kombination av metoder och teorier för att studera mina frågeställningar. Fallstudien som metod ger mig en möjlighet att rikta in mig på ett eller ett fåtal medieobjekt som kan studeras mer djupgående vilket ger mig möjligheten att få en mer djupgående analys av mediefenomenen. Vid inledandet av en kvalitativ forskningsmetod ligger det i forskarens uppgift att veta vilken frågeställning undersökningen kretsar kring och att fallet har en tydlig avgränsning för att det ska vara möjligt att studeras (Merriam 1994).

Att genomföra en kvalitativ fallstudie som metod innebär inledningsvis att forskaren antar en hermeneutisk ansats där tolkningen är central, vilken också genomsyrar uppsatsen. Hur gör forskaren sin tolkning utifrån det teoretiska ramverk som angivits? Hur tolkar forskaren sitt empiriska material, dess urval och avgränsning? (Merriam 1994). Vi lever i en värld full av betydelser och tolkar ständigt olika företeelser i vår vardag och därför har hermeneutiken blivit en central del inom forskning av den mänskliga tillvaron. Inom hermeneutiken är både det talade och skrivna språket centralt för tolkningen men även bilder och andra former av tecken såsom rörlig bild, ljud och kroppsspråk är också betydelsebärande och föremål för tolkning (Jarlbro 2000).

Mitt mål med studien är att belysa de könskonstruktioner som kommer till uttryck i båda programserierna och därigenom få en djupare kunskap om vilka ideologiska maktstrukturer som ligger bakom både könskonstruktionerna, men framför allt även hur dessa strukturer kommer till uttryck i reaktionerna på konstruktionerna.

3.2 Innehållsanalys

Att göra en innehållsanalys som kvalitativ fallstudiemetod innebär att jag som forskare analyserar och återger innehållet i en medietext som just kan vara skriven text, talat ord, stillbild, rörlig bild, ljud, musik, kroppsspråk etc. Mönster och strukturer hittas i medietexten för att sedan delas in i tematiska fält för en noggrannare analys, vilka finns presenterades i syftet. För att finna dessa tematiska fält krävs att forskaren letar efter regelbundenheter och företeelser som återkommer i det empiriska materialet. Posterna i det empiriska materialet som tillhör samma tematiska fält ska visa på en inre homogenitet, dvs. att samtliga poster som tillhör det specifika tematiska fältet ska vara lika i något avseende. Genom detta kan jag finna

teoretiska samband, underliggande ideologier eller se andra budskap som förmedlas (Merriam 1994). Den innehållsanalys jag kommer att göra baseras framför allt på teoritraditioner som semiotik, retorik och diskursteori. Texttolkningen är dessutom av symptomal läsart vilket innebär att jag ser texter som manifesta och uttryck för underliggande dolda budskap som producenterna inte har översikt över eller är medvetna om (Östbye 2003).

Vid kvalitativa fallstudier är forskaren det främsta instrumentet för både insamling av empiriskt material och i analys av detta, varför min roll som forskare i kvalitativa fallstudier inte kan betonas tillräckligt starkt. Som forskare i denna metod kan man aldrig komma ”utanför” den medieföreteelse som studeras utan mina egna upplevelser och erfarenheter präglar forskningen, men framförallt präglas analysen av de teoretiska utgångspunkter jag valt att studera mitt empiriska material genom (Merriam 1994).

Sommar med Ernst och *Äntligen Hemma* är två populärkulturella texter som kan studeras semiotiskt. Att studera en text semiotiskt innebär att tolka den, problematisera och diskutera texterna. En text består av en kombination av tecken och tecknen kan sägas vara något som står för något annat. Tecken producerar mening och tecknet betyder något. Därför är tecken av central betydelse för populärkulturstudier då det är genom dessa tecken mening skapas. Det är dessa tecken som bygger upp mina fallstudieobjekt *Äntligen Hemma* och *Sommar med Ernst*.

De tecken som kommer att uppenbara sig i min innehållsanalys kommer främst att tolkas utifrån den franske sociologen Roland Barthes terminologi för populärkulturella texter. Barthes terminologi innebär att en mening aldrig kan vara oskyldig utan den fyller alltid viktiga ideologiska funktioner och han kallar detta för myter, en metod för att uppenbara dolda innebörder i texter eller inom sociala system. Detta kan förklaras vidare med att det i varje kultur finns grundläggande och återkommande språkliga mönster som styrs av underliggande regler och föreställningar som kommer till uttryck i kulturens texter. Dessa myter som finns i texter legitimerar ofta maktordningar som råder i samhället och myterna framställs som naturliga och självklara för oss. Barthes menar att det inte finns någon ren eller okodad upplevelse utan världen förmedlas till oss via koder eller system av tecken som är historiskt och socialt bestämda till bekomliggande intressen och syften. Han menar vidare att myternas funktion är att upprätthålla samhällets rådande maktordning och framställa dem som naturliga och självklara. Myten förvandlar härmed kulturellt, historiskt och socialt bestämda maktförhållanden till något naturligt för oss och tillskriver något en mening. Men det är först

på den mytologiska nivån som tecken förvandlas till innebörder där de naturaliseras och legitimeras. Myterna uppmärksammas först när något avviker från den vilket analysen kommer att ge flera exempel på (Lindgren 2009).

Barthes terminologi består av en språklig och en mytologisk nivå. På den första språkliga otolkade nivån skapas betydelser i bokstavlig mening och kallas även för den dennotativa nivån. På den andra nivån får den dennotativa nivån en symbolisk innebörd vilken kallas för den konnotativa nivån. Vidare är det först på den andra konnotativa nivån som myten skapas och det är härifrån ideologiska konnotationer existerar. På denna mytologiska nivå kan jag som forskare uttolka djupare symboliska innebörder och här kan tecken betyda en sak men vara laddade med en rad olika betydelser. Barthes menar att vi påverkas av mediernas mytologi på en andra konnotativ nivå som inte är direkt uppenbar i allmänhet. I denna studie handlar det om hur könskonstruktioner i makeoverprogrammen presenteras, konstrueras och vilka reaktioner som väcks hos mottagarna som i allmänhet inte noterar mytens ideologiska funktion (Lindgren 2009).

Innehållsanalysen gör jag med hjälp av teorier om hur könskonstruktioner ser ut i moderna samhällen i västvärlden. Teorierna lyfter fram de konnotationer som framställs i programmen och genom reaktionerna på Flashback går det att utläsa vilka myter som uppenbar sig, dvs. konnotationerna på den andra nivån där myten arbetar. Vidare diskuteras myterna i ett större heteronormativitets- och queerperspektiv (Lindgren 2009).

3.3. Urval och avgränsning

Mina två utvalda makeoverprogram, *Sommar med Ernst* och *Äntligen Hemma*, sändes båda på TV4 under 2012 med mellan en halv till en miljon tittare per avsnitt (MMS). De är strategiskt utvalda då de båda utspelar sig i den domestiska sfären där könskonstruktionerna berör ansvars- och arbetsfördelning i arbetet med hemmet. Programmens huvudprogramledare står också för två olika typer av manskonstruktioner, vilket var ett grundläggande skäl till detta urval samt att kvinnornas konstruktion i *Äntligen Hemma* kan jämföras i en motsättande roll till männen.

Sommar med Ernst sändes i totalt åtta program á 45 minuter per avsnitt under sommarmånaderna och urvalet av *Äntligen Hemma* gäller höstsäsongen som sändes i totalt tio avsnitt á 45 minuter. Då programserierna i sin helhet enbart fanns tillgängliga som Premiumuppspelning på TV4 kan jag inte säga något om programmens ”yttre kontext” vad gäller hur reklam matchats med programmen på ordinarie tider (Östbye 2003). Program som sänds på TV4 Play Premium visas inte tillsammans med reklam. *Sommar med Ernst* är

producerat av OTW (www.otw.se) och *Äntligen Hemma* är producerat av Meter Film & Television (www.meter.tv).

Mitt tredje tema behandlar reaktioner på könsframställningarna vilka har valts ut utifrån det som fallstudien föreskriver, dvs. som behandlar de aspekter av presentationerna jag är intresserad av där framför allt manskonstruktionen Ernst diskuteras men även Martin Timell. Reaktionerna fann jag på det sociala forumet Flashback (www.flashback.org) från vilket det också gjordes ett urval för mitt forskningsområde. Reaktionerna som valts ut berör hur etablerade könskonstruktioner mottagits och hur människor reagerar när en manskonstruktion blir problematisk och faller utanför normen. Urvalet av reaktionerna från Flashback har hämtats från en tråd som startades redan 2005 och detta motiveras med att båda programledarnas framställningar och konstruktioner har formats genom liknande eller samma makeoverprogram som denna uppsats föreskriver, redan millenieskiftets start. Viss förändring har skett av programmen men programledarna har under dessa år framställts på ett mer eller mindre liknande sätt och därför är reaktionerna redan från 2005 även i stor utsträckning aktuella idag. Samtliga reaktioner spänner över en tidsperiod från 2005-2012.

I min studie diskuterar jag enbart framställningarna och konstruktionerna av programledarna Ernst, Martin och Björn och inte hur de är som privatpersoner.

4. Analytiska utgångspunkter och perspektiv

4.1. Förväntningar på män och kvinnor

Då det finns vissa förväntningar på vad kvinnor och män i vårt samhälle ska ha som yrke och sysselsättning diskuterar jag detta utifrån Hirdmans genusdualism som förstärks av Lewi-Strauss resonemang om könsuppdelning (Lindgren 2009).

Hirdmans teori om genusdualism bottnar i de yrke historien och kulturen försett män och kvinnor med och som respektive kön varit mer lämpade för. Då kvinnor antas vara omvårdande, känslamma, mjuka och relationsinriktade och män i högre grad antas ha egenskaper som självständighet, målmedvetenhet och en förmåga att fatta snabba förnuftiga beslut, ser också yrkesfördelningen ut som den gör. Dessa egenskaper följer med in i den domestiska sfären där hemmets ansvarsområden präglas av det som är befäst i respektive köns yrkesliv genom historien och därmed har rollerna i hemmet också befästs (Hirdman 1988; Gemzöe 2003). Genusdualism innebär vidare att köns genus är relationella och att det som anses vara kvinnligt alltid måste förstås i relation till det som anses vara manligt. Detta kan

förstås utifrån Lewi-Strauss teori som innebär att ett kön tillskrivs en särskild arbetsuppgift, vilket sätter upp en regel att det är förbjudet för det andra könet att utföra den arbetsuppgiften. Detta har lett till att utvecklingen skapat ett ömsesidigt beroende hos könen vilket kommer till uttryck i formandet av familjen där det ingår minst en man och en kvinna som är beroende av varandra, vars liv och identiteter utvecklas i den domestiska sfären (Lindgren 2009). Men, det måste också förtydligas att biologiska skillnader mellan könen inte kan förklara arbetsdelningen helt. En syssla i ett visst samhälle kan anses vara lämplig för män medan sysslan i ett annat samhälle kan anses vara passande för kvinnor. Det som därför anses normalt eller avvikande i valda makeoverprogram, behöver därför inte betyda att det är normalt eller avvikande på annan geografisk plats i annan kultur. Därför är det kulturen som är bidragande till att göra könen så pass olika att de ska vara beroende av varandra (Hirdman 1988). *Sommar med Ernst* och *Äntligen Hemma* är produktioner sända i Sverige där den europeisk-amerikanska genusordningen råder. Detta innebär att relationen mellan kvinnan och mannen är byggd på makt med en maktaxeln som rör sig kring den manliga dominansen, i vilken kvinnan är underordnad (Connel 2008).

För att skapa en djupare förståelse gällande vilka förväntningar det finns på könen kan detta förstås enligt det Jürgen Habermas menar i Hirdmans bok, att vi föds in i en värld fylld av sociala och kulturella "gemenskapshetsgods" som verkar inom varje socialt system. Dessa gemenskapshetsgods är något vi får presenterat för oss från födseln och därefter skapas en mening och innehåll i de sociala systemen, även kallat figurer. Detta gör det möjligt för människor i ett samhälle att dela samma erfarenheter, att hävda normativa ståndpunkter eller ha andra gemensamma subjektiva upplevelser (Hirdman 1988).

Utifrån Habermas tre olika reproduktionsprocesser beskrivs de kulturella gemenskapshetsgodsen mer tydligt; 1, kulturell överlagring (figurer), 2, social integration (arbetsfördelning) och 3, socialisering (en direkt inläring, tex. "pojkar ska inte gråta"). Båda könen är delaktiga i dessa tre reproduktionsprocesser och ur dessa tre kan man härleda varför kvinnan funnit sig i att definiera sig som den lägre sorten mellan de båda könen.

Detta har lett vidare till de stereotypa genuskontrakt som Hirdman beskriver råder i ett samhälle vilket innebär konkreta föreställningar om hur män/man, kvinnor/kvinna ska vara mot varandra på t.ex. ett arbete, vad som gäller om vilka verktyg som hör till vem, vem som ska förföra vem, hur kvinnor och män ska prata, vilka kläder är tillåtna för män respektive kvinnor att bära etc. Hirdman menar att det stereotypa genuskontraktet är något som kan härledas tillbaka till olika tider, samhällen och samhällsklasser och ärvs i raka generationsled,

precis som Habermas reproduktionsprocesser. Genom detta har föreställningarna om vad som förväntas av de olika könen uppstått och vi reagerar när dessa kontrakt inte hålls (Hirdman 1988). Detta kan även beskrivas som en del av den mytologi Barthes menar finns i samhället. När förväntningarna blivit så pass naturliga att de inte längre ifrågasätts, har de övergått till en ideologisk myt, som samhället inte längre reagerar på (Lindgren 2009).

För att gå djupare in på analysen av maskulinitet väljer jag att vidare diskutera detta utifrån hur Connel resonerar i boken *Maskuliniteter* gällande begreppet hegemonisk maskulinitet, vars resonemang härstammar från Antonio Gramscis analys av klassrelationer. Hegemonisk maskulinitet kan förklaras som en kulturell dynamik som gör att en grupp kan hävda och upprätthålla en hierarkisk ledande position inom samhällslivet och kan ses som en form av legitimitet för det manliga könet att vara i en överordnad ställning i samhället. Som ovan beskrevs lever vi enligt en europeisk-amerikansk genusordning där den manliga dominansen blivit en faktor inom yrke, politik och relationer och det är tydligt att män har en dominerande ställning inom näringslivet, stadsapparaten och nästintill monopol på toppositionerna. Men även inom den domestiska sfären fortsätter mäns hegemoniska ställning vilket förklaras med att män även i många familjer har stor makt (Connel 2008). Den hegemoniska maskuliniteten har blivit något naturligt i samhället och ifrågasätts inte förrän någon maskulinitetskonstruktion bryter mot de hegemoniska konventionerna. Detta är något som Barthes menar är ett tecken på mytens främsta funktion, där män enligt den gängse uppfattningen är det dominerande könet, och om inte hegemonin ifrågasätts kommer den bara att fortsätta reproduceras (Lindgren 2009). Men hegemonisk maskulinitet är inte heller någon låst karaktärstyp utan ska ses som ett mönster av genusrelationer, formad av historien och kan också se annorlunda ut i världens alla hörn. Det är inte så att alla män strävar efter att praktisera den högsta nivån av hegemonisk maskulinitet, i alla fall inte medvetet, men trots det drar majoriteten män i samhället ändå nytta av den överordnade maskulina hegemoni där kvinnor är underordnade (Connel 2008). Men det är inte bara kvinnor som är underordnade denna hegemoni, utan den hegemoniska maskuliniteten är även överordnad andra typer av avvikelser, vilket nästa kapitel beskriver.

4.2. Kvinnor och män i vår tid

Diskursteoretikern Michael Foucault menar att människor började klassificeras och sorteras i större utsträckning från 1700-talets början. En individ som hade sex med någon av samma kön fick en identitet och blev plötsligt ”en homosexuell”. Detta resulterade i att samhällen

fick nya sätt att agera på och det blev lättare att utöva kontroll över medborgarna om de tillhörde olika grupperingar. Normaliseringsprocessen var startad och människor fördelades i olika fack av normala, onormala, bra och dåliga, med följderna att det normala har premierats genom historien. Människor valde hellre att följa rådande mönster som var accepterade i samhället snarare än att avvika från dem. Att bete sig efter det förväntade i samhället gav en känsla av tillfredsställelse där medborgaren ansågs vara en ”välartad och duktig människa”. Beteendet har därefter internaliserats genom generationer och år och därför följer så stor del av samhället normen vilket blivit en förutsättning för att identiteter skapas. Detta leder till att medborgare som upptäcker avvikare kan agera med skarp avsky mot hans/hennes avvikande beteende (Ambjörnsson 2006).

Enligt Giddens lever vi i ett senmodernt samhälle vilket innebär att människors identiteter inte är något de fötts med utan snarare handlar identitetsskapandet om en process med individen i centrum. Att välja livsstil är något vi gör i helt annan utsträckning än förr. Giddens strukturerings teori innebär att individer och deras handlingar, tillsammans med samhällets strukturer, både producerar och reproducerar samhällets struktur. Det är när individers handlande repeteras som utveckling och normsättning sker i samhället. Men utan klara och tydliga mönster och strukturer att följa, ställs individer av dagens samhälle inför att göra allt fler val. Detta har lett till ökad osäkerhet vilket kommer att analyseras mer djupgående i kapitlet om reaktionerna från Flashback (Giddens 2002).

Enligt genusforskaren Judith Butler kan enbart kvinnor och mäns identiteter existera inom en heterosexualiserad förståelseram, den s.k. heterosexuella matrisen. De enda positioner som finns till buds inom denna är matris är heterosexuella kvinnor och män vilka ställs mot varandra beteendemässigt och kroppsligt. Män och kvinnor måste därför inom denna ram agera på ett visst sätt så att kopplingarna mellan kön, genus och begär ska signalera om att individerna uppfyller kriterierna för vad som uppfattas vara godtagbara kvinnor och män. Alla andra identiteter och konstruktioner som finns utanför ramen anses som avvikande och normalitetsbrytande (Ambjörnsson 2006). Heterosexualiteten framstår som naturlig, dvs. den har blivit det som Barthes menar med en ideologisk myt där heterosexuella människors beteende och relationer är det enda som existerar, medan allt som avviker anses onaturligt (Lindgren 2009).

Ur detta resonemang har queerteorin uppstått vilken kan ses som en ytterligare större ram utanför den heterosexuella matrisen där genus- och sexuella avvikelser som bryter mot det heterosexuella normativa är placerade inom. Queerteorins centrala område kretsar därför

främst kring normaliseringsprocesser av genus och sexualitet och det är framför allt den normerande heterosexualiteten som queerteorin söker. Istället för att ta heterosexualiteten för given undersöks istället hur den skapas, reproduceras och fungerar. Dock ska inte det queera perspektivet ses som en tydlig och avgränsbar identitet utan snarare ett kritiskt förhållningssätt till det heteronormativa samhället vi lever i (Ambjörnsson 2006).

Inom ett queerperspektiv råder en utgångspunkt i strukturalism där förståelse av sanning, betydelse, språk, identitet och makt är centrala. Strukturalism innebär ”skillnadens roll för att skapa mening”, dvs. är du inte man är du kvinna, är du inte vuxen är du ett barn eller om du inte beter dig som en heterosexuell förminskas du i feminin riktning till att vara en homosexuell individ. Men perspektivet bygger även på uppskjutning vilket kan förklaras med att det inte går att nå ett slutgiltigt svar angående vad en homosexuell eller lesbisk identitet är, eftersom en betydelse alltid enbart kan förstås i relation till något annat. Därför, menar Ambjörnsson, skjuts betydelsen ständigt upp eftersom den är så svår att fastställa (Ambjörnsson 2006).

5. Programmen

Makeoverprogrammet *Äntligen Hemma* leds av Martin Timell sedan många år tillbaka och i utvald höstsäsong renoveras en gammal stuga som väntas bli ett lämpligt året-runt-boende åt en familj. Till sin hjälp har han snickaren Björn som är i 35-40-års åldern och inredarna Carin, Elsa och Lulu. Huvudprogramledaren Martin Timell guidar publiken genom programmen och verkar själv även som snickare och installatör. Medhjälparen Björn hjälper Martin med de mesta av renoveringsarbetet såsom byggkonstruktioner och installationer. Björn får mycket utrymme i programmet och tar egna initiativ till konstruktionerna Martin och Björn tillsammans bygger. Inredarna Carin, Elsa och Lulu verkar sekundärt i programserien och i vald säsong inreder de rum på andra håll än där Martin och Björns renovering av stugan sker. Kvinnornas uppgifter i varje avsnitt handlar om att inreda, sy, pyssla och till viss del göra enklare renoveringar av rum. Martin och Björn har till sin hjälp ett antal manliga logoprydda hantverkare som t.ex. vvs-tekniker och elektriker när så behövs.

Sommar med Ernst leds av Ernst Kirschsteiger som i programserien renoverar, bygger om och inreder ett gammalt pumphus som ska bli en sommarstuga åt en familj. Till sin hjälp har han två medhjälpare, snickarna Pirre och Mackan som är i åldern 25-35 år. Ernst är huvudprogramledaren som guidar publiken genom programmen och samtliga arbetsmoment

som framställs. I programmen verkar han som inrednings- och trädgårdsarkitekt, byggleddare åt Pirre och Mackan, inredare och kock. Pirre och Mackan är inte själva med och bestämmer hur renoveringen ska utföras, eller hur det ska se ut, utan utför enbart de uppgifter de blir tillsagda om att göra. Under sommarsäsongen syns också några ytterst få manliga logomärkta hantverkare såsom elektriker och betonghantverkare och även några få kvinnliga experter inom växtlighet och färg, som endast medverkar några få minuter under hela säsongen.

Jag har i stor utsträckning följt valda teman och analyserat det empiriska materialet utefter dessa, detta för att materialet ska bli så överskådligt som möjligt. Vissa situationer kommer att falla under mer än ett tema och jag har då valt att lägga den valda situationen där tyngdpunkten av analysen finns. Med detta tillvägagångssätt har jag undvikit att upprepa situationer i mer än ett tema. Båda programserierna har behandlats sida vid sida men då tyngdpunkten av analysen främst ligger på avvikande konstruktion av manlighet har jag valt att i de två första teman placera analys av *Äntligen Hemma* först och *Sommar med Ernst* sist. Detta för att konstruktionen av maskulinitet i *Sommar med Ernst* skulle ta avstamp i det som till synes verkade mer normativt och för att det avvikande skulle få ett större analytiskt utrymme. Min presentation av texter sker med direkta citat ur programledarnas repliker och förklaringar av scener.

6. Maskuliniteter i Sommar med Ernst och Äntligen Hemma

6.1 Könsrepresentation i programmen

Båda makeoverprogrammen utspelar sig på den privata arenan, även kallad den domestiska sfären. Det är inom denna sfär makeoverprogrammen verkar och könskonstruktionerna presenteras. Samtliga programavsnitt har redan vid första anblick en tydlig uppdelning av män och kvinnor och männen är mest representerade. I *Äntligen Hemma* är kvinnorna förpassade till en sekundär del av programmet där de sköter sina uppgifter på en helt annan geografisk plats. Detta innebär att kvinnorna inte alls är med i den programdel som rör den stora renoveringen av stugan, inte i något av de tio avsnitten. Till skillnad från *Äntligen Hemma* så finns det inga medverkande kvinnliga programledare i *Sommar med Ernst*.

Uppdelningen av könen i programmen kan förstås utifrån det Yvonne Hirdman menar är två logiker som råder mellan män och kvinnor. Den första logiken handlar om dikotomin

mellan könen vilket innebär att män och kvinnor ska vara helt uppdelade och inte bör blandas med varandra. Den andra logiken handlar om en rådande hierarki mellan män och kvinnor, där mannen är normen och utgör det som anses vara normalt och allmängiltigt. Båda dessa logiker, främst den första, är en del av konstruktionen av maskuliniteten i programmen då kvinnor och män hålls helt separerade. Härmed framställs männen som de centrala karaktärerna i båda makeoverprogrammen och de har det största ansvaret för det som rör programmets innehåll och syfte. Dikotomin visade sig vara extrem i båda programmen då den kvinnliga representationen är förpassad till en sekundär del i *Äntligen Hemma* och ännu starkare är dikotomin i *Sommar med Ernst*, där det inte finns någon kvinnlig representation alls. Båda makeoverprogrammen ger därmed uttryck för det som Hirdman menar är den ”djupaste och ursprungligaste” livsvärldsskapelsen” om vad en man och kvinna är (Hirdman i Carlsson & Wetterberg 2004).

Uppdelningen är även en klar indikation på de maktförhållande mytens ideologiska funktion har, dvs. att uppdelningen som framställs i programmen har blivit naturlig för oss och inte är något som ifrågasätts i vårt samhälle idag. De uppgifter som männen utför i båda makeoverprogrammen sker i byggmiljöer eller snarlika miljöer där inga kvinnor finns och härmed reproduceras tanken om att det ska vara så, uppdelningen är normal och naturlig (Lindgren 2009). En inledande text presenterad av Martin Timell i *Äntligen Hemma* ger exempel på hur kvinnorna förpassas längre bak i programmets ordning:

Välkommen till Äntligen Hemma. Jag befinner mig i min kåk. Förra veckan var det golvläggning. Idag ska jag göra klar hallen. Det ska bli spont på alla väggar. Fint, traditionellt och miljövänligt. Pärlspont, är en svensk fin tradition. Jag får hjälp av Björn i hallen. Han ska göra en praktisk bänk så att familjen som ska bo där kan ta på sig skorna i lugn och ro. Elsa ska in i ett sovrum och fixa till det. Hon ska sätta in en slags spis.

(Äntligen Hemma, 2012, avsnitt 4)

För att vidareutveckla mytologins funktion gällande den uppdelning som råder mellan könen i programmen, analyserar jag detta vidare utifrån sociologen Roland Barthes modell om myter. Till att börja med har inte denna särskiljning diskuterats på forum och det finns inte några reaktioner på att kvinnor och män hålls separerade i något av makeoverprogrammen. Kvinnornas förpassade roll har inte omnämnts på sociala medier eller i andra forum som t.ex. en kränkning för att de inte får medverka i den stora renoveringen, utan det har blivit en ideologisk myt. Framställningen av könsuppdelningen mottas som något normalt och

ifrågasätts inte. Det förväntas inte att kvinnor ska vara framträdande i makeoverprogram där större renoveringar sker och det är accepterat att de inte alls medverkar i *Sommar med Ernst*.

Mytens ideologiska maktverkan mellan könen är idag så naturlig att den inte ifrågasätts. Eftersom programmet inte heller presenterar någon motbild för publiken, som skulle väcka tankar om den rådande dikotomin som t.ex. att kvinnorna skulle vara högst delaktiga i renoveringarna eller att de skulle utföra männens arbetsuppgifter, förblir också myten reproducerad med följderna att män och kvinnor kan hållas isär även i den domestiska sfären och på arbetsplatser utan att det blir reaktioner (Barthes 2007). Konstruktionen av mansrollen i *Äntligen Hemma* och *Sommar med Ernst* blir genom detta förstärkt och de ideologiska konnotationerna i den domestiska sfären tar del av framställningen. Den redan dominerande hegemoniska maskuliniteten blir reproducerad och starkare. Programmen bidrar härmed till att den heterosexuella mannen får första talan vad gäller renovering i hemmet, mannen ansvarar för de större renoveringarna och därmed också de stora ekonomierna samt att fastigheten fyller det tekniska och trygga behov familjen behöver. Detta medan kvinnan i hushållet pysslar på annat håll.

6.2 Könskonstruktioner i programmen

Vi har nu sett att enligt den europeiskt-amerikanska genusordningen är den heterosexuella mannen överordnad kvinnan och två logiker råder mellan könen avseende yrken och sociala system. Genusordningen har format samhället till att yrkesfördelningen blivit naturlig inom vissa yrkeskategorier och har därmed blivit en ideologisk myt, dvs. det har blivit naturligt att uppdelningen ser ut så (Barthes 2007). Men trots att dikotomin, hierarkin och maktskillnaden mellan könen är så stark och tydlig anses samhället ändå hålla det heterosexuella livet mellan de två heterosexuella könen imellan som det mest åtråvärda livet att leva. Det är något finare och eftersträvnadsvärt och kan förstås utifrån den makt som Foucault menar finns i samhället, och det är bättre att följa strömmen än att avvika från den (Tseelon 1998). Könen tillsammans reproducerar den heterosexuella normativiteten och familjelivet, dvs. att en kvinna och en man lever tillsammans och inte sällan skaffar barn ihop, och så ska det vara (Ambjörnsson 2006).

I *Äntligen Hemma* framstår uppdelningen mellan könen som naturlig och konstruktionen av heterosexuell maskulinitet får stort utrymme. Även kriterierna för den heterosexuella matrisen infrias och både kvinnorna och männen uppfyller de grundläggande krav som gäller (Ambjörnsson 2006). Martin och Björn sköter de mest ansvarsfulla uppgifterna vilket tydligt framgår av de inledande texterna i varje avsnitt där männens viktiga uppgifter framhålls:

Välkommen till säsongens sjätte Äntligen Hemma. Det börjar hända saker i naturen och det är kallare. Med andra ord kommer vi att vara inomhus mycket idag. Jag och Björn ska in i kåken och det rum som numera är väldigt viktigt. För var badrummet mer ett hygienutrymme men numer vill de flesta ha ett spa. Vår familj är inget undantag. Det ska bli ett praktiskt badrum byggt efter alla konstens regler.

(Äntligen Hemma, 2012, avsnitt 6)

Arbetsuppgifterna Martin och Björn utför som snickare innebär ofta tyngre renoveringsarbete med rivning och större ombyggnationer. Under hela höstsäsongen befinner de sig i miljöer som antingen är under renovering eller så utför de andra uppgifter i snarlika miljöer. Ofta använder de professionella maskiner såsom spikpistol och cirkelsåg i arbetsmomenten vilka är typiskt manliga attribut som en traditionell man förväntas hantera, vilket framhävs tydligt i bild (Ekman 1995). Ofta syns även ritningar över de konstruktioner Björn ska tillverka vilka fyller en teknisk funktion och är gjorda utan stilistisk prägel. Till programserien hör även vinjett och bumper som kan förklaras som inledande och avdelande arrangerade rörliga bilder som visas direkt i inledningen eller mitt i programmet. Vinjetten visar arrangerade arbetsmoment såsom sågning, målning, sy med symaskin, borring och presenterar båda köns yrken. Däremot är bumpen inför att kvinnorna ska synas i bild inte sällan en kruka där en hand håller i jord, vilket förstärker uppfattningen av vad kvinnornas yrkesroll och uppgifter är i programmet. Kvinnornas sekundära roll och arbetsuppgifter blir tydligt markerade när det kvinnliga könets sysslor i programserien omnämns av huvudprogramledaren, Martin Timell:

Då brukar Björn och jag lämna spelplatsen och lämna plats för de som gör den sista grejen. Det ska in knoppar, handdukar, och det ska bli mysigt och snyggt. Om vi oestetiker går ut så skickar vi in esteterna.

(Äntligen Hemma, 2012, avsnitt 6)

Språket mellan Martin och Björn handlar i största del om just de uppgifter de har i programmet som rör konkreta tekniska mål. Sällan stannar de upp för att reflektera över något som rör sig utanför detta, som t.ex. om hur vackert det blir, utan deras samtal handlar oftast om hur konstruktionerna eller renoveringen ska genomföras. Detta sker med tydliga instruktioner med byggnadstekniska- och andra fackspråksmässiga termer, t.ex. instruerar de hur en karmskruv fungerar, klipper fönsterbleck, använder termer som ”CC 60” och ”härda”.

Detta kan vara ett tecken på att deras rationella och sakliga språk främst riktar sig till händiga män eller händiga kvinnor med god erfarenhet på området, då termerna ofta inte förklaras ytterligare utan tas för givna. Programmets språkliga del uppfyller den språkbild som förväntas av en traditionell maskulinitet och då inga kvinnor i programmet är i närheten, kan språket hållas byggnadstekniskt, vilket är helt i led med den ideologiska mytologi som Barthes menar förväntas finnas inom olika system (Lindgren 2009). Stämningen mellan Martin och Björn är väldigt god och ofta uppkommer en skämtjargong som är typisk manlig där de båda försöker överglänsa varandra med bevisning i olika sakfrågor eller är skämtsamt nedlåtande mot varandra (Ekman 1995): ”Martin gillar gärna regler så länge han kommit på dem själv” (Äntligen Hemma, 2012, avsnitt 2), ”[...] Sen har han hästsvans också” (Äntligen Hemma, 2012, Martin Timell om en hantverkares utseende, avsnitt 2).

Gällande klädsel är Martin och Björn klädda i byggkläder i samtliga avsnitt som utgörs av snickarbyxor, flanellskjorta, t-shirt och arbetsjacka. Detta kan beskrivas med hjälp av det Connel menar att män är mycket mindre benägna att avsätta tid för att försköna kroppen och sin utstyrsel än vad kvinnor är. Män har även större rörelsefrihet än kvinnor och har ofta stor kontroll i det rum eller sfär de befinner sig i, vilket gör dem mindre beroende av att vara attraktiva. Generellt sett ligger det inte någon stilistik över deras utseende utan de ser mer vardagliga ut (Connel 2008).

De tre kvinnorna i *Äntligen Hemma*, Carin, Elsa och Lulu, har alla tre stilar som utmärker sig mer eller mindre. Carin är vardagligt klädd, Elsa har en medveten rockabillystil och Lulu är mer experimenterande och ombytlig i sin klädsel och utseende. Lulu kan ses i ett par jeans och en topp för att sedan ha arbetsbyxor och byggjacka på sig. Det som framför allt präglar hennes utseende är de ofta djupa uringningarna där bröstet framhävs, att Lulu har tydligt stora läppar och även att hon gärna poserar framför kameran medan hon arbetar, något kameran fångar upp tydligt. Det kan handla om att Lulu sitter på golvet i framåtlutad position så att uringningen blir blottad eller att hon fäster blicken djupt in i kameran. Detta sker i betydligt större utsträckning än vad Carin och Elsa gör. Konstruktionen av Lulu är därmed påtagligt mer sexistisk än de övriga två och hennes blick talar för en voyeruristisk position, vilket kan förklaras som att Lulus karaktär signalerar att hon är ett objekt framställt för undersökning och granskning och har gett sitt medgivande för att bli betraktad (Hirdman 2002). Lulus stil kan vidare förstås utifrån Tseelons beskrivning om att kvinnan är till för manlig lust eller njutning, ett spektakel (Tseelon 1998).

Kvinnornas utseende är generellt mer påkostat och stylat i förhållande till männens som bär arbetskläder, vilket förstärker den stereotypa mytbild av hur kvinnor respektive män i deras yrkesroller ska klä sig. Kvinnorna bär inte arbetskläder som deras naturliga klädkod trots att de i vissa avsnitt utför arbeten såsom enklare målning, tapetsering eller enklare renovering där mer skyddad klädsel skulle vara lämplig. Kvinnornas klädsel och utseende är därför betydligt mer utsmyckat för beskådning än männens och så även könets respektive alster. Kvinnornas alster är till för beskådning medan männens färdigrenoverade objekt filmas mer på ett dokumenterat vis, där det förskönande inte alls är i centrum. Härmed har inte bara myten om klädsel reproducerats utan även hur kvinnornas alster i form av pyssel lyfts fram i vackert färgglada miljöer, medan männens alster visas i miljöer som inte alls är förskönade. Denna framställning ifrågasätts inte utan mottas som något naturligt och är ett exempel på hur Barthes ideologiska mytologi kommer till uttryck (Lindgren 2009).

Vidare handlar kvinnornas uppgifter om att inreda, pyssla och sy i största allmänhet där de ofta möter familjer för att förnya deras olika miljöer eller rum. Inredarnas beteende till familjerna de inreder hos är tecken på kvinnliga egenskaper som kan förstås enligt det Fanny Ambjörnsson menar spänner över områdena omsorgsfullhet, mjukhet och även förfining som vi sett ovan (Ambjörnsson 2006). Kvinnornas språk är fokuserat på uppgifterna de utför och de förskönar sällan själva resultatet de uppnår.

Till skillnad från *Äntligen Hemma* finns det inga kvinnor i *Sommar med Ernst* och könskonstruktionen gäller enbart de tre män som programmet handlar om. Detta förstärker bilden av maskulintetskonstruktionen i makeoverprogrammet som vid första anblick är starkt mansdominerad. Tillika ska de göra om en hel fastighet med tillhörande trädgård vilket traditionellt sett faller inom yrkesmoment som tillhör den heteronormativa maskuliniteten, dvs. vad en ”riktig man” ska klara av (Ekman 1995). Ernst framstår som en central yrkesman i alla yrkesmoment han utför i programserien; han är arbetsledare, totalentreprenör av renoveringens insida och utsida, arkitekt, han lagar är kock och konditor, inreder med egenskapta alster, planterar blommor, syr och pysslar. Ernst är däremot inte under så lång tid delaktig i varje arbetsmoment vad gäller det som rör den stora renoveringen av fastigheten. Detta framställs ofta genom att Ernst inleder arbetet tillsammans med Pirre eller Mackan för att sedan gå vidare mot andra sysslor och Pirre och Mackan tar över det Ernst påbörjat. Programmen blir med detta upplägg väldigt innehållsrika där Ernst utför flera olika yrkesmoment och framställs som en central utövare. Några utvalda scener blir mer tydliga i hur arbetsfördelningen mellan Ernst och Pirre och Mackan ser ut:

I programseriens första avsnitt är huset obebodigt. Det återstår det mycket arbete att göra med huset. Då sågar Ernst av benen på två pinnstolar som fungerar som stolar på bryggan där han sätter sig samtidigt som det stora renoveringsarbetet av huset är pågående.

(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 1)

Ernst står tillsammans med Mackan på den plats där den nya toaletten ska byggas. Väggen ska bestå av betongglas som byggs i klossar. Ernst sätter ett par betongglas och instruerar hur detta ska göras, för att sedan gå ur bild och utföra andra sysslor. Senare i programmet får vi se att Mackan gjort väggen färdig.

(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 1)

Ernst och Pirre står och pratar om hur ett glasgolv ska läggas i husets vardagsrum. Ernst går i nästa bild ner till sjön och pysslar. Strax senare i programmet är glasgolvet klart utan att vi sett att Ernst deltagit i arbetsmomentet

(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 4)

Bildsättningen av programmet fokuserar ofta på att bilda Ernst i olika miljöer där han lyfts fram på ett förskönat vis. I vinjetten är Ernst placerad i olika drömlika och vackra miljöer där han ser ut att njuta av alla de yrkesmoment han utför. Vinjetten avslutas med att han går genom ett rapsfält med handen dragandes genom rapsen. När han pysslar eller lagar mat sker detta ofta i färgglada vackra arrangerade miljöer med t.ex. en sjö eller vacker natur bakom, vilket blir en stilistisk finess. Ernst syns ofta också med attribut såsom krukor, tyger eller andra pysselsaker och bildsättningen blir härmed väldigt snarlik den bildsättning som görs av kvinnorna i *Äntligen Hemma*, där den stilistiska finessen lyfts fram och bilder förskönas. Ernst utför flera av de sysslor som kvinnorna i *Äntligen Hemma* gör, dvs. sy, plantera, pyssla, måla etc. Härmed överskrider Ernst manskonstruktionen de ideologiska konnotationerna vilka reglerar vad traditionella män och kvinnor normalt förväntas utöva i sina yrkesroller och sysslor. Även Ernst alster bildsätts och utsmyckas enskilt i vackra miljöer och förskönas efter att de tillverkats.

I varje avsnitt avverkas delar av renoveringen succesivt och ofta visar Ernst en skiss som han gjort över olika konstruktioner. Till skillnad från *Äntligen Hemma*, där Björns ritningar enbart fyllde en teknisk funktion, är Ernst skisser väldigt välgjorda med en stilistik som talar om ett välgjort handarbete och ger ett förskönat intryck. Även detta förstärker hans avvikande

beteende som istället kopplas ihop med feminina egenskaper där försköning och utsmyckning är det centrala (Ambjörnsson 2006), (Tseelon 1997).

Ernst språk i *Sommar med Ernst* är ofta väldigt tydligt och han ger gärna instruktioner om hur han skapar sina alster. Till skillnad från *Äntligen Hemma* använder han aldrig facktermer som rör renoveringen och det finns heller inte någon typisk manlig skämtjargong som handlar om att framhäva sig själv eller att på ett skämtsamt vis nervärdera Pirre och Mackan.

Manskonstruktionen i *Sommar med Ernst* avviker därför från den språkbild som normalt kan förväntas på typiskt manliga arbetsplatser som i jämförelse med *Äntligen Hemma* framställs som det normerande, traditionella och oproblematiske (Ekman 1995).

Ernst signum däremot är att han lägger mycket tid på områden som behandlar livsnjutning och därför är han okonventionell på många vis. Han filosoferar ofta och sätter gärna ord på det han gör, något som normalt är egenskaper som tillskrivs kvinnor vad gäller att bejaka livet känslomässigt. Även detta är en indikation på att Ernst överskrider gränsen av vad som anses vara naturlig maskulinitet och faller snarare in på feminina egenskaper (Ambjörnsson 2006):

Huset har valt mig. Jag är förälskad
(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 1)

Visst är det skönt att sitta såhär i lugn och ro vid sjön? Det är introvert verksamhet för mig
(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 1)

Det handlar inte om att trivas. Det handlar om att älska
(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 3)

Det blir vackert när kristyren rinner ner på fatet
(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 5)

Grytorna puttrar och huset är klart
(Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 7)

Som att dansa med en kvinna och lämna tillbaka henne
(Ernst om huset inför överlämning , Sommar med Ernst, 2012, avsnitt 7.)

Ernst klädsel är till skillnad från Martin och Björns arbetskläder i *Äntligen Hemma* mer åt det förskönade hållet där en större medvetenhet om ett vackert yttre är uppenbar. Ernst går ofta klädd i jeans och en färgglad kortärmad skjorta. Pirre och Mackan är klädda i diskreta arbetsbyxor eller skjorts, även de med färgglad kortärmad skjorta. Ernst är också en man som utmärker sig med sitt sydeuropeiska utseende, sin längd, gråa hår, vita leende och brunbrända hud. Till skillnad mot *Äntligen Hemma* så är manskonstruktionen i *Sommar med Ernst* betydligt mer förskönad där medvetenheten om ett vårdat yttre är påtagligt större.

6.3 Reaktionen på programmen

Ovanstående analyser av representation och konstruktion av maskulinitet och femininitet är gjorda för att skapa en förståelse för hur könskonstruktionerna i makeoverprogrammen ser ut inför mötet med reaktionerna från Flashback. Ernst uppfyller kriterierna för vad män förväntas ha för egenskaper på flera vis men samtidigt avviker han från dem markant och uppfyller samtidigt flera traditionellt kvinnliga kriterier. Ernst faller därmed utanför det som i vår kultur idag anses vara traditionell manlighet där maskulinitetskonstruktionen han står för, är något som åtminstone delvis strider mot de etablerade ideologierna som finns i samhället. Han har överskridit ramen för hur vedertagna konnotationer strukturerats av både traditionell manlighet och kvinnlighet vilket resulterar i att han blivit problematisk och svårkategoriserad (Barthes 2007). I detta sista tema analyseras reaktionerna som uppstått på Flashback utifrån hur det heteronormativa samhället reagerat på konstruktionerna och vilka underliggande ideologiska föreställningar som kommer till uttryck.

Ernst är ett hot mot husfriden!

Ernst gör två saker som hotar mannens husfrid.

1. han sätter bollar i rullning. Efter jobbet vill jag helst sunka ned med någon hobby, tv'n eller nåt lättsamt tidsfördriv. Nå.. då skall det åkas till IKEA, Bauhaus och sybehörsaffären för att Ernst har inspirerat min sambo till att kräva ett altansegel i pepitarutig canvas.

Dagsverkeslistan stiger mer av Ernst pyssel än av Martin Timell och alla händiga gotlänningar ihop.

2. han är lömsk. Martin Timell, Room Service-killarna uppträder som sinnebilden av män. De hamrar, klantar och drängar sig när de bygger så att en snubbe kan identifiera sig med dem. Ernst däremot pratar känslor, vikning av linne, inställningar av symaskiner på ett halvpoetiskt sätt som får tankarna till samma klökningsfaktor som Björn Ranelid. Han skickar ut signaler som får snubbar att känna "han är inte en av oss... han är en kontraspion från andra laget".

Inte så att hans känns gay... utan mer än så där mesig typ som limmar på brudar genom att hävda att han är feminist.

(Flashback 2005, "Takayama", <https://www.flashback.org/t217564p3>)

I ovanstående citat syns den problematik Ernst åstadkommit i den domestiska sfären som blir extra tydlig när båda makeoverprogrammen ställs mot varandra. Manskonstruktionen i *Äntligen Hemma* är "sinnebilderna av män" och uppfyller de stereotypa förväntningarna myterna försett skribenten med då "Takayama" med enkelhet kan finna flera likheter mellan sin egen maskulinitet och Martin Timells. Ernst, däremot, har i sin manskonstruktion tvärtom blivit ett hot mot insändarens maskulinitet och problematiseringen med att kategorisera honom är uppenbar med kommentaren "han är inte en av oss". Som en effekt av att inte kunna kategorisera Ernst blir han förminskad till att vara "gay" eller en "mesig typ som limmar på brudar genom att hävda att han är feminist". Det hot Ernst utgör får reaktioner i form av hat och han förminskas till det Ambjörnsson menar är det avvikande och tillskrivs därför feminina egenskaper (Ambjörnsson 2006). Förminskningen och överskridandet visar indikationer på att skribentens egen maskulinitet ifrågasätts och den stereotypa mytbilden han har är under prövning, då framställningen av Ernst manskonstruktion inte kan mottas som naturlig (Lindgren 2009):

Jag gillar honom inte bara.

Kan det vara att han är överdrivet känslsam, äpplekäck, småbödig eller bara irriterande. Ska sambon titta på Ernst så åker hörlurar med hög musik på.

Flashback, 2006, "Lurking Eyes", <https://www.flashback.org/t217564p11>

Inlägget av "Lurking Eyes" lyfter fram de överskridande kriterierna som Ernst uppfyller med "överdrivet känslsam" och "småbödig". Han hamnar utanför heterosexualitetsnormativiteten som en riktig man ska förhålla sig inom enligt den gängse uppfattningen om manskonstruktionen som finns i samhället.

Inledningsvis har vi sett att kommentarerna från Flashback avseende Ernst manskonstruktionen inte låtit vänta på sig. Ernst bryter mot de ideologiska normerna avseende vad en man ska utföra för arbetsuppgifter eller hur en man ska uppträda. Därför förminskas Ernst i feminin riktning och enligt kommentarerna är Ernst svår att placera i någon könskategori. Han är en konstruktion av något udda och upplevs som en "icke-man" och försöken att systematiskt definiera honom har inletts med förminskning (Ambjörnsson 2006).

Det här är tydliga signaler på hur starka de ideologiska mytologierna som Barthes menar finns i samhället som först visar sig genom att avvikande beteende ifrågasätter det normerande (Lindgren 2009). Den förminskning som sker av Ernst fokuserar på hans feminina sidor men även att han avviker från det heteronormativa och får identiteten böj. Utifrån detta kan vi se tydliga indikationer på att den stereotypiska uppfattningen ”har sin grundbult i skillnaden mellan det som framställs som det normala och avvikande”, vilket maskulinitetskonstruktionen av Ernst blivit ett föremål för (Hall 1997).

Programledaren Ernst stämplas med stereotypa uppfattningar och han förpassas till några få, för samhället lättförståeliga egenskaper, vilket sedan får representera allt vad han står för. Stereotyperna överdrivs ofta när de skapas och i fallet med Ernst som okategoriserbar man är det för att han ska få en och förutsägbar figur. Den stereotypiska uppfattningen Ernst utsätts för är i starkt negativ bemärkelse med de förminskande kommentarerna han utsätts för, som t.ex. ”böj”, ”fjant”, ”mesig” och ”fjolla”. Glåporden används för att skapa skillnad och upprätthålla ett mönster av det som är normalt och avvikande (Hall 1997).

Men manskonstruktionen av Ernst utgör även fler starka hot mot heteronormativa områden, något som kommer att förstärkas ytterligare i nedanstående reaktioner.

Inom heteronormativiteten är heterosexuallitetens drivkraft ojämlikhet och hierarki och utgångspunkten handlar om gränsen mellan just heterosexuallitet och homosexualitet. Denna motsats som Ambjörnsson (2006) beskriver är påtaglig vilket syns i flera av de redan presenterade citaten från Flashback där den heterosexuella mannen förminskar Ernst till en homosexuell eller att den maskulinitetskonstruktion han uppvisar är något som antyds är feminin. Det är också tydligt att heteronormativitetens grunder handlar om att peka ut något som normalt kontra onormalt där flera citat visar att *Äntligen Hemma* framställs som det normala och *Sommar med Ernst* som det onormala (Ambjörnsson 2006).

På samma vis antyder Connel (2008) att hegemonisk maskulinitet verkar men även avvikande heterosexuella män kan bli nervärderade om de avviker från den legitimitet som hegemonisk maskulinitet innebär. Om den hegemoniska maskuliniteten får utstå prövningar kan det som Giddens (2002) menar med ontologisk trygghet rubbas. Detta kan förklaras med att individer har trygga referenspunkter att förhålla sig till i livet och när dessa inte är så tydliga eller är under prövning, uppstår just osäkerhet. Reaktionerna i flera av inläggen tyder på att Ernst brutit mot de ideologiska konventionerna, det naturliga och förväntade, och

därmed förflyttat eller osäkrat de ontologiska referenspunkter som flera av skribenterna på Flashback visar att de har (Barthes 2007):

Vi män hatar Ernst därför skulle han befinna sig i samma rum som våra kvinnor skulle de inte tveka att suga honom på studs. Han är så jävla perfekt så man spyr på honom; stilig, charmant, kultiverad, välartikulerad, händig och allt detta med vissa inslag av feminina drag. Han är ett jävla as med andra ord men hans kuk är säkert nöjd med att vara ett bihang till sådan karlakt.

(Flashback 2007, "Kanonmat", <https://www.flashback.org/t217564p13>)

Återigen förminskas Ernst genom "feminina drag" och konkurrerande faktorer kan tydas där den heterosexuella mannen får sin maskulinitet ifrågasatt. De ontologiska referenspunkterna är i obalans och hatet kommer in på sexuella områden där den heterosexuella mannen normalt har stor kontroll. Ernst som en okategoriserad man har gjort att hatet eskalerat till något problematisk som den heterosexuella skribenten inte kan hantera och Ernst kommenteras med "Han är ett jävla as med andra ord".

Ernst är den nutida västvärldens perfekta mannen. För kvinnor. Utom när de har ägglossning.[...]

(Flashback 2008, "Vafrudner", <https://www.flashback.org/t217564p16>)

I inlägget från "Vafrudner" kommer den traditionella heterosexuella mansbilden fram av vad en man har för uppgift i den domestiska sfären, dvs. att beskydda sin familj och kvinna, vilket också skribenten antyder att han gör. I samma andetag förminskas Ernst maskulinitetskonstruktion och som en "icke-man" är han inte man nog att ta hand om kvinnor när de har ägglossning. I denna reaktion förpassas inte Ernst till en homosexuell utan antas vara en heterosexuell man och skulle därmed kunna passa i Butlers heterosexuella matris. Men omgående kastas han ut och förminskas till en okategoriserbar heterosexuell avvikelse då en man med hans egenskaper ska förpassas till ramen utanför den heterosexuella matrisen då Ernst konstruktion inte existerar (Ambjörnsson 2006)

[...] Ernst är en sån man som andra män älskar att hata. Inte nog med att han är händig och kan slänga ihop en dassdörr (med tillhörande utedass), bygga en veranda, glasa in den och fixa mysbelysning det blir mörkt. Dessutom kan du ge dig fan på att när mörkret fallit så har han slängt ihop en god och nyttig måltid (och köket är inte ens klart än) som kan avnjutas på

verandan i den mysiga belysningen där han dukat upp med egenvikta servetter, glas han målat på och allt detta på en duk han själv sytt och broderat. Under måltiden pratar han lugnt om inredning, känsloliv, dofter och smaker. Ernst personifierar på många sätt den man de flesta män skulle vilja vara. Han är artig och trevlig, ser bra ut, kan allt, han fiser inte och hans sperma smakar säkert vanilj (inte undra på att kärringarna trånar). Jag kan inte påstå att jag hatar honom, men nog är jag avundsjuk.

(Flashback 2008, "henjse", <https://www.flashback.org/t217564p14>)

Vidare i inlägget från "henjse" fortskrider hatet mot Ernst och den mytbild han avviker ifrån. I citatet kommer den hegemoniska maskulinitetens rätta ansikte fram när författaren jämför traditionella män med Ernst. Som heterosexuellt överordnad man med makt över kvinnan skriver "henjse" om den hegemoniska dragkampen om kvinnans uppmärksamhet, där Ernst är tydligt överlägsen skribenten inom både yrkesroller och sysslor. Inte heller här tillskrivs Ernst homosexuell läggning utan hatets kraft överförs istället mot "kärringarna" som förminskas med det stereotypa glåpordet. Författaren medger att Ernst "ser bra ut" och den hegemoniska sexuella makten över kvinnan har blivit förlorad till Ernst. Hierarkin över kvinnan har blivit förlorad och likaså de ontologiska referenspunkterna är tydligt instabila hos skribenten när Ernst överskridande manskonstruktion fått effekt i den domestiska sfären (Connel 2008).

Konstruktionen av Ernst har förpassats till en individ som inte går att placera i kategorier. Han är något okategoriserbart i sin konstruktion som utmanar den hegemoniska maskuliniteten i vårt samhälle. Samtidigt som vårt heteronormativa samhälles invånare strävar efter att passa in i den heterosexuella matrisen för att accepteras, så avviker Ernst tydligt när han både uppfyller kriterierna för hur en man ska vara men samtidigt avviker mot reglerna (Ambjörnsson 2006) Han blir ett bevis på en individ som avviker från det som Butler menar är "stabiliserade begrepp" som kön, genus och sexualitet, som normalt ska säkra identiten och därför blir han okategoriserbar. Reaktionerna på Flashback visar tydligt på att hans överskridande är mångfaldigt och därmed har de starka reaktionerna från det heteronormativa samhället inte låtit sig vänta. Han bryter därmed mot de ideologiska konnotationer som blivit normerande i samhället och framstår istället snarare som det Butler beskriver som ett utvecklingsfel eller en logisk omöjlighet och förklenas i feminin riktning (Butler2007).

I *Äntligen Hemma* ifrågasätts inte yrkesrollerna då de framställs enligt de ideologiska traditionella maskulinitets- och femininitetskonstruktionerna. Männerna och kvinnorna konnoterar till det som anses vara traditionella yrken för båda könen i vår tid med klädsel,

attribut och att avsnitten bildsätts enligt hur den gängse uppfattningen om ideologiska könskonstruktioner ser ut.

Yrkesrollerna Ernst framställs med däremot är snarare något som tydligt ifrågasätts i det heteronormativa samhället då det är uppenbara maskulina hantverksuppdrag han utför. Att utföra en totalreivering, stora ombyggnader och dessutom att färdigställa ett tomt hus med allt vad det innebär, väcker starka reaktioner:

[...] Värre fjolla är det väl svårt att tänka sig. Håller på med en massa gullegull. Karlar som syr kuddar? Smyckar ut lampor? Rent bygghantverkar-mässigt är han ingen fantom. Man får höra honom fantisera om någon vägg; i ett klipp senare så står den färdig och han har en hammare i handen. Yeah, right. Visst Ernst har snickrat väggen. Not. Däremot kan han säkert göra små käckä brickor, tyguppsättningsanordningar och annat i trä. En riktig limma-pyssla-farbror. (Flashback 2008, "Vafrudner", <https://www.flashback.org/t217564p16>)

I reaktionen anser skribenten att Ernst uppfyller de krav för vilka en kvinna ska klara av för olika sysslor, som t.ex. "små käckä äppelbrickor" och "tyguppsättningsanordningar". Men med detta förminskas han också till kategorin homosexuell med glåpordet "fjolla" vilket innebär en feminin böj. Kvinnornas sysslor benämns som "gullegull" och i samma andetag ifrågasätts Ernst överskridande maskulinitetskonstruktionen med frågan "Karlar som syr kuddar?". Ernst blir förminskad för att han uppfyller de kvinnliga kraven men förpassas helt från att vara en man då han inte är en fantom på bygghantverket. De ideologiska konnotationerna uppenbarar sig i denna reaktion till fullo och Ernst manskonstruktion skär rakt igenom dess kärna, dvs. myten kan inte bli mer uppenbar. Enligt skribentens traditionella maskulinitetsbild, ska Ernst förpassas till en "fjolla" då han inte uppfyller bygghantverkets maskulina krav (Barthes 2007). "Vafrudner" fortsätter:

[...] För alla eventuella karlar som skulle "vilja vara som Ernst". Det finns inga Ernst i verkligheten. TV-Ernst har en hel stab med tänkare, hantlangare och bygghantverkare till sin hjälp. Dessutom handlar han inte för sina egna pengar. Och det han gör, gör han på arbetstid och har betalt för att göra. Det mesta som görs i Ernst projekt gör någon annan och alla misstag klipps bort. När man själv kommer hem efter jobbet (i gruvan), hämtat ungarna på dagis och gjort mat till karringen så är klockan 20. Hur j-a kul är det då att sy en lampskärm av gamla tyger som man hittade i "himla mysig antikaffär i Nora"? För att sedan olja in sina japanska tofflor som man slöjdat av spillvirke från stranden? Ernst finns inte. (Flashback 2008, "Vafrudner", <https://www.flashback.org/t217564p16>)

Ernst som okategoriserbar man har nått sitt crescendo: ”Det finns inga Ernst i verkligheten”. Som ”Vaftrudners” reaktion avslutas så har Ernst blivit så pass problematisk i kategoriseringen att det blivit omöjligt för författaren. Ernst har tidigare förminskats och tillskrivits homosexuella glåpor av skribenten, han har fått ett starkt ifrågasättande avseende de yrken och sysslor han utför, för att nu bli det totala hotet mot författarens domestiska sfär där Vaftrudners ”kärring” skapar alster inspirerade av Ernst. Den hegemoniska maskuliniteten och den sexuella makten över kvinnan i en heterosexuell relation, har återigen visat sitt mångsidiga ansikte när Ernst bryter mot de ideologiska konventionerna (Lindgren 2007). Den sedvanliga makten över kvinnan i skribentens domestiska sfär är raserad med Ernst och de ontologiska referenspunkterna är tydligt instabila (Giddens 2002).

tycker han är grymt pretentiös! såg ett program där han och nån kärring diskuterade färg och konstaterade att en färg var en mogen kvinna! hur fan kan en färg vara en mogen kvinna? där tappade jag allt förtroende för hela det programmet...

(Flashback 2005, ”carebear”, <https://www.flashback.org/t217564p2>)

Skillnaden mellan Ernst och oss vanliga dödliga är att vi är i regel duktiga på ett gäng av saker men den mannen kan ALLT! Precis allt...

Han kan laga en trasig bil för en stackars snygg donna för att direkt efter detta vika servetter, laga kantarellsås och dessutom beskriva allt han gör med ord värdiga Horace Engdahl. Vi har ingen sportslig chans mot denna superman.

(Flashback 2007, ”Kanonmat”, <https://www.flashback.org/t217564p13>)

I inlägget av ”Kanonmat” summeras det som samtliga skribenter på Flashback tidigare diskuterat men motsträvt förnekat på ett eller annat vis. Det är inte bara tydligt att Ernst behärskar ”ALLT!” i den domestiska sfären, utan också med hans känslöbejakande språkliga begåvning bemästrar Ernst traditionella heterosexuella män överlägset. Skribenten erkänner slutligen: ”Vi har ingen sportslig chans mot denna superman”.

De inlägg som presenterats i analysen har samtliga varit av negativ bemärkelse där framställningen av Ernst som normöverskridande manskonstruktion väckt reaktioner som hat, hot och dessutom har han ständigt tillskrivits feminina egenskaper. Men Ernst har också väckt

en diskussion kring den problematik som uppstått runt den manskonstruktion han framställs som, något som flera insändarskribenter imponerats av och reflekterat över:

Om nu inte Ernst snart kliver ur garderoben och berättar att han är homosexuell....Så har han en jävla bra självkänsla som kan spela på sin egen feminina sida och skiter fullständigt i vad folk tycker och tänker...Det måste han i så fall ha "cred" för..Kommer han däremot ut...Blir det tvärtom då kommer alla bara säga...Va,vad det ja sa.

(Flashback 2007, "Blah blah Blah", <https://www.flashback.org/t217564p12>)

Jag tror det är för att han inte passar in i mallen.

Han går hem bland kvinnorna trots att han inte är en skitstövel.

För s.k. "machomän", d.v.s. män som betar sig som barn

så verkar det vara svårt att acceptera en man som går hem hos kvinnorna trots att han inte är det minsta "macho"

Detta kan jämföras med Persbrant, som går hem hos kvinnorna och accepteras av männen,

kanske just p.g.a att media framställer honom som en skitstövel.

(Flashback 2006, "Ormen Långe", <https://www.flashback.org/t217564p10>)

Så länge man är en "mjukis" och attraherar kvinnor och själv är straight....

Då är man väl nån sorts "hård mjukis"? (no pun intended!).

(Flashback 2005, "Cyborg Baleout", <https://www.flashback.org/t217564p3>)

Inläggen motarbetar de skarpa kommentarerna som tidigare presenterats i analysen och de glåpord vi har kunnat se motarbetas nu med mer neutraliserande resonemang. Dessa resonemang kan förstås utifrån det Giddens diskuterar i Gauntletts bok om att vi lever i ett senmodernt samhälle och att individen allt mer utvecklar sin egen identitet i större utsträckning än förr. Alla människor verkar inte vara fast i det heteronormativa samhället utan snarare nyfikna på den nya manskonstruktionen Ernst står för. Tidigare studerades insändarskribenternas ontologiska referenspunkter och hur dessa till följd av Ernst framställning blev instabila. Nu flyttas istället fokus över till Ernst som lyfts fram som ett positivt exempel på en modern man som tagit reda på vilken roll som passar honom bäst och med mod vågar visa det, något "Blah blah Blah" ger exempel på: "[...] en jävla bra självkänsla som kan spela på sin egen feminina sida och skiter fullständigt i vad folk tänker och tycker" (Giddens i Gauntlett 2008).

Framställningen av programledaren Ernst väcker alltså både negativa och positiva reaktioner i samhället. Flera av insändarskribenterna anser att han är något avskryvt och blir därmed hatad eftersom han har bidragit till en förändring av den domestiska sfären och könsrollerna är inte vad de tidigare varit. Men ”Vafrudner”, som ovan haft en del skarpa reaktioner mot Ernst, avslutar med att flytta över kritiken mot ”regissören och programmakaren”.

Ernst är som han är. Tror snarare att det är fel på regissören och programmakaren. De ger honom helt enkelt för stort utrymme och låter honom balla ut. Strama upp programmet och byt ut Ernst mot någon bättre så slipper man hata Ernst

(Flashback, 2007, ”Vafrudner”, <https://www.flashback.org/t217564p13>)

Insändarskribenten vill slippa hata Ernst och slippa alla de prövningar han utsätts för när Ernst får ”balla ut”. Enligt ”Vafrudner” att tolka, måste det vara ”regissören och programmakaren” som skapat en felaktig manskonstruktion då Ernst väcker så starkt hat när han överskrider de etablerade lagar som reglerar de heteronormativa och traditionella könsrollerna. Skribenten anser att Ernst ska bytas ut för att slippa hata honom.

7. Slutdiskussion

Studien jag har genomfört handlar om den domestiska sfären som vi alla dagligen lever i, på ett eller annat vis. Båda makeoverprogrammen har manifisterat att det råder en stark rollfördelning mellan könskonstruktionerna och det är tydligt att i både *Sommar med Ernst* och *Äntligen Hemma* hålls männen och kvinnorna var för sig eller är helt uteslutna. Männen i båda makeoverprogrammen framställs som det centrala och ledande könet som bär det stora ansvaret inom den domestiska sfären, de ansvarar för de stora ombyggnationerna och har även första ordet i denna privata sfär. Detta medan kvinnornas roll är att pyssla på annan plats. På så vis uppfyller båda makeoverprogrammen det heteronormativa samhällets förväntade krav.

I jämförelsen mellan makeoverprogrammen går det att utläsa att Timell står för den normativa ”[...] sinnebilden av män”, vilket ”Takayama” förde ett resonemang kring i sitt inlägg på Flashback. Denna ”sinnebild” som menas kan förklaras som den trygga och starka heterosexuella makten som råder inom den domestiska sfären, där den heterosexuella normen föreligger och är förbunden till starka ideologiska konnotationer av kvinnors respektive mäns ansvars- och arbetsfördelning.

Vidare skulle den starka heterosexuella normen visa sig vara lättkränkt i de reaktioner som valts ut på Flashback. Den inledande kommentaren av ”Takayama” om Ernst utökades med ”han inte är inte en av oss” och därmed förpassades Ernst till en konstruktion som inte uppfyllde kriterierna för hur en traditionell man ska vara enligt normen. Men det här var bara toppen på det isberg som senare eskalerade till ett starkt riktat hat och hot riktat mot Ernst, fyllt av glåpord och ständiga förminskningar honom.

Problematiken som uppstått kring Ernst normöverskridande visade sig vara extrem och spände över områden som: arbetsfördelning, sexuell makt, förminskning i feminin riktning, glåpord och hat som får ändrad riktning i den domestiska sfären.

Reaktionerna på Ernst som mediefenomen kan liknas vid ett systematiskt försök att bryta ner framställningen, eliminera hotet och/eller tillintetgöra honom. Överskridandet gällande arbetsfördelningen blev starkt ifrågasatt och enligt flera av skribenterna ska inte traditionella män syssla med pyssel, skapa egna alser eller försköna hemmet överhuvudtaget, och framför allt inte samtidigt som en stor renovering pågår.

Förminskningarna i feminin riktning är väldigt uppenbar i flera av de utvalda reaktionerna och glåporden som ”bög” och ”fjolla” nämndes ofta i samma andetag som Ernst överskridande sysslor. Den mansroll Ernst presenteras som fick utstå flera stereotypiska glåpord för de uppgifter han tar sig för i programmet. Det hände också att Ernst jämfördes med skribentens egna kvinnliga sällskap och några inlägg indikerar att Ernst med sin överskridande roll, även var ett sexuellt hot i och med att han fått kvinnans uppmärksamhet. Att som heterosexuell man behärska kvinnliga attribut, utöver de manliga kriterier som Ernst framställning uppfyller, övergick fokus till området som rör den sexuella makten i den domestiska sfären. Insändarskribenten ”Kanonmat” menar ”Vi män hatar Ernst därför skulle han befinna sig i samma rum som våra kvinnor skulle de inte tveka att suga honom på studs” vilket visar på den heterosexuella mannens förlust av kvinnan till Ernst. Samtidigt som flera skribenter känt sig underlägsna Ernst, flyttades också hotet från Ernst till kvinnan i hushållet som fick utstå glåpordet ”kärring” som därmed också förminskas till följd av Ernst framställda manskonstruktion.

Flera reaktioner visar att den heteronormativa yrkesfördelningen kön imellan handlar om att upprätthålla den traditionella könsnorm som är starkt etablerad, vilken råder än idag. Ernst överskridande manskonstruktion som upplevs som hot lastas med därför med tillmälen av olika sort och förminskningen visar det som queerteorin beskriver om individer som faller utanför det heteronormativa.

Vi har sett att Ernst utgör ett hot och blir för många en övermäktig manskonstruktion att hantera för många av de troligen heterosexuella skribenterna på Flashback, som även visar hur starkt förankrade de ideologiska myterna är. Ernst ifrågasätter det trygga vilket blir oerhört problematiskt för nästa alla i det urval som gjorts. Programmet *Sommar med Ernst* med programledaren Ernst som vid en första anblick verkade befriande verkar istället utgöra ett hot som kan innebära stora förändringar i den domestiska sfären.

Ernst är möjligen en individ av det som Giddens menar finns i vårt senmoderna samhälle där individen i större utsträckning än tidigare, ska finna sin identitet och vad som passar bäst.

Men Ernst som den mångsidige, gränsöverskridande heterosexuella mannen stöter på problem vilket kan bero på att tiden, den geografiska platsen och kulturen, inte är i samklang för att ta emot honom ännu.

8. Referenser

Litteratur

- Ambjörnsson Fanny (2006). *Vad är queer?* Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur
- Barthes Roland (2007). *Mytologier*, Arkiv Förlag
- Butler Judith (2007). *Genustrubbel*, Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB
- Connell R.W (2008). *Maskuliniteter*, 2. Uppl. Uddevalla: MediaPrint i Uddevalla AB
- Ekman, Daniel (1995). *En mans bok*, Stockholm: Natur och Kultur.
- Gauntlett David (2008). *Media, gender and identity: an introduction*. Great Britain: TJ International Ltd
- Gemzöe, Lena (2003). *Feminism.*, Stockholm: Bilda Förlag
- Giddens, Anthony (2002). *Modernitet och självidentitet*, Uddevalla: MediaPrint i Uddevalla AB.
- Hall, Stuart (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices*, Great Britain: Scotprint
- Hirdman, Yvonne (1988). Genussystemet - reflektioner kring kvinnors sociala underordning. I Carlsson Wetterberg, Christina & Jansdotter, Anna (Red:er) (2004). *Genushistoria: en historiografisk exposé*, Lund: Studentlitteratur.
- Hirdman, Yvonne (2001). *Genus - om det stabila föränderliga former*, .2:2 Uppl. Malmö: Liber.
- Hirdman, Anja (2002). *Tilltalande bilder*, Stockholm: Atlas
- Jarlbro, Gunilla (2000). *Vilken metod är bäst – ingen eller alla?*, Lund: Studentlitteratur.
- Jenkins, Henry (2012) *Konvergenskulturen : där gamla och nya medier kolliderar*, Göteborg: Daidalos
- Lindgren, Simon (2009). *Populärkultur*. Malmö: Liber

Merriam, Sharan B (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Tseelon, Efrat (1998). *Kvinnan och maskerna*. Lund: Studentlitteratur.

Östbye, Helge et al (2003). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.

Elektroniska källor

Äntligen Hemma, TV4 AB, höstsäsongen 2012,

<http://www.tv4play.se/program/%C3%A4ntligen-hemma>

Sommar med Ernst, TV4 AB, sommarsäsong 2012

<http://www.tv4play.se/program/sommar-med-ernst>

Flashback, ”Varför hatar alla Ernst Kirschsteiger? Skvaller om den samme” [https://](https://www.flashback.org/t217564)

<https://www.flashback.org/t217564> , läst 2013-02-02

MMS, Medie Mätning i Skandinavien, <http://mms.se/HotTop/hottop.asp>